

Kázeň z evanjelických večerných Služieb Božích, Bratislava (Nový kostol), utorok, 19. 11. 2024, 18.00 h, ES: 349,445, 428, A 60, Žalm 126

Zjavenie Jána 20, 1 - 10: „¹ Potom som videl anjela zostupovať z neba: mal kľúč od priepasti a na ruke veľkú reťaz. ² Uchopil draka, toho starého hada, ktorý je diabol, satan, sputnal ho na **tisíc rokov**, ³ hodil do priepasti, zatvoril a zapečatil ju nad ním, aby viac nezvádzal národy, kým sa nevyplní **tisíc rokov**. Potom bude na krátky čas uvoľnený. ⁴ Potom som videl tróny: posadili sa na ne, dostali moc súdiť, a videl som duše zabitých pre Ježišovo svedectvo a pre Božie slovo, aj tých, čo sa nekľanali šelme ani jej obrazu a neprijali jej znak na svoje čelá ani na ruky, ožili a kralovali s Kristom **tisíc rokov**. ⁵ Ostatní mŕtvi neožili, kým sa nedovŕši **tisíc rokov**. To je prvé vzkriesenie. ⁶ Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení! Nad tými druhá smrť nemá moc, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú kralovať s Ním **tisíc rokov!** ⁷ Keď sa vyplní **tisíc rokov**, satan bude z väzenia prepustený ⁸ a vyjde, aby zvádzal národy na štyroch stranách zeme, Goga a Magoga, aby ich zhromaždil do boja. Je ich tolko ako piesku v mori. ⁹ A vyšli na šíru zem a obklúčili tábor svätých i milované mesto. Zostúpil však oheň z neba, pohltil ich ¹⁰ a diabol, ich zvodca, bol hodený do ohnivého a sírového jazera, kde bola šelma i falošný prorok, a tam budú mučení dňom i nocou naveky vekov.“

Milí bratia a milé sestry!

Záver cirkevného roka hovorí o **posledných veciach človeka: smrti, vzkriesení, Božom súde a večnom živote.**

Keď počúvame o týchto veciach, radi by sme o čosi viac spoznali podrobnosti, kedy bude koniec, aké to bude vo večnosti a pod. **Biblia je však v tomto ohľade pomerne skúpa na informácie.** Keď nejaké aj podáva, často sú nejasné. Platí to predovšetkým o Zjavení Jána – poslednej biblickej knihe. Stať, ktorú sme čítali z jej 20. kapitoly, sa stala podnetom pre rozličné dohady. Výklady tohto biblického textu sa stali príčinou viacerých nezhôd medzi teológmi i kresťanskými spoločenstvami.

Skôr, ako budeme o tomto texte (Zjav 20. kap.) uvažovať, treba **sa nám zaoberať:**

**charakterom,
okolnosťami vzniku**

a zámerom - účelom napísania knihy Zjavenia Jána, z ktorej uvedený text pochádza.

Zjavenie Jána patrí k tzv. apokalyptickej literatúre. **APOKALYPSO znamená odkryť, odhaliť.** Cieľom Zjavenia však nebolo odhalenie akéhosi tajomného posolstva neskorším generáciám. Zjavenie chcelo **prehovoriť do konkrétnej situácie svojich súčasníkov.** Išlo o situáciu utrpenia, prenasledovania cirkvi, keď hrozilo, že veriaci zmalomyselneju, že ich

premôžu pochybnosti, či to, čo prežívajú, má vôbec zmysel.

Zjavenie Jána je jediná apokalyptická kniha Novej zmluvy. V židovskej literatúre sú však známe aj ďalšie apokalypsy. I tieto vznikali v časoch utrpenia a pokúšali sa odpovedať na trýznivé otázky, prečo sa nenaplnili predpovede prorokov o vyvýšení a záchrane Izraela.

Práve tak **sa rozmáhala aj myšlienka tisícročného kráľovstva najmä v dobách dejinných kríz či prenasledovania pre vieru.**

Biblia hovorí o tisícročnom kráľovstve len jediný raz a aj preto je namieste, aby sme pri výklade tejto state Svätého písma boli zvlášť opatrní. Nedá sa tu totiž použiť staré dobré pravidlo, že jedno miesto Písma svätého sa vykladá iným miestom Písma. Sme odkázaní len na vzdialenejšie podobnosti v Biblii alebo aj v mimobiblickej starovekej literatúre. Neraz sa totiž stalo, že **pisatelia biblických spisov používali aj výrazy či predstavy bežné svojim súčasníkom na to, aby im svoju zvesť lepšie priblížili.**

V gréckej, rímskej aj v starej iránskej literatúre sú zmienky o akomsi zlatom veku na konci dejín. Pre porozumenie textu z úvodu 20.

kap. Zjavenia sú však najvýznamnejšie židovské predstavy. V nich je zrejmé, že po konci sveta – konci dejín sa neočakáva nový vek, ale nastanú ešte tzv. dni Mesiáša. Čiže nie ako čakáme my: tento vek skončí a po ňom nastane budúci vek, ale – **podľa židovských predstáv platí poradie: tento vek, po ňom dni Mesiáša a až po nich nastane budúci vek.**

Za dní Mesiáša malo nastať vzkriesenie mŕtvych, na zemi zavládne pokoj a všetko bude fungovať tak, ako Pán Boh chce, aby to na svete vyzeralo.

Židovskí vykladači sa snažili určiť dĺžku tohto mesiášskeho obdobia. Hoci názory sa líšili, **došlo k stanoveniu počtu dní Mesiáša na tisíc rokov - a to podľa židovského výroku, že jeden Boží deň je tisíc ľudských rokov** (por. Ž 90, 4). Práve v odozve na toto židovské chápanie, môžeme hľadať korene zmienky Zjavenia Jánovho o tisícročnom kráľovstve.

Hoci nám je reč Zjavenia Jána ťažko pochopiteľná, pre súčasníkov autora to nebola neznáma reč. Len plynutím času sa obrazy Zjavenia stali záhadnými. Pokúsme sa ich trochu osvetliť. To, **čo je v texte zo Zjav 20. kap. viac ako nápadné, je výraz tisíc rokov. Vo veršoch 2. – 7. sa objavuje 6 krát.** Všeobecne sa

uznáva, že v Biblii zohráva veľkú dôležitosť číselná symbolika.

Čo symbolizuje tisícka v tomto texte? – Nepochybne **dokonalosť**. Vyjadruje obdobie, v ktorom bolo všetko naplnené a dokonalé. Označuje predovšetkým kvalitu obdobia panovania Mesiáša. Inak povedané, **dôraz textu je preložený z doby - z dĺžky trvania Mesiášovho vládnutia na jej charakter. Na rás tejto vlády, kladie text akcent. Nie mieru doby, ale jej kvalitu chce vystihnúť číselný údaj „tisíc rokov“.**

Ako teda chápať tisícročné kráľovstvo?

V zásade existujú **dva názory**: jedni ho chápu **duchove**, iní mu rozumejú **doslovne**.

(1) Podľa prvého chápania **je tisícročné kráľovstvo vek cirkvi** - my vlastne **už teraz žijeme v tisícročnom kráľovstve**. To sa podľa tohto názoru začalo ukončením prenasledovania kresťanov v Rímskej ríši. **Úskalím** tohto modelu bolo, že sa ním v stredoveku zdôvodňoval nárok cirkvi na panovanie, pričom inkvizícia a boje cirkvi o moc nepriniesli nič dobrého.

Keby platila táto mienka, že cirkev je totožná s Božím kráľovstvom na zemi, ako potom vysvetliť rôzne nešváry a zlá, ktoré sa

dejú aj uprostred cirkvi? Ved' **predpokladom tisícročného kráľovstva je spútanie satana**. Tvrdenie, že satan je spútaný, že už nepokúša a jeho moc už neškodí, neobstojí.

(2) Podľa druhého názoru **je tisícročné kráľovstvo ešte**

len pred nami. Príde - v blízkej či vzdialenejšej - budúcnosti. Táto mienka bola živá najmä v dobách útlaku a prenasledovania a viedla k častému vypočítavaniu príchodu tisícročného kráľovstva. Práve kvôli takýmto bludným výpočtom, ktoré sú dodnes živé napr. medzi jehovistami a rôznymi sektami, bolo toto ponímanie oficiálnou cirkvou odmietnuté. Robí tak napr. aj naše Augsburské vyznanie vo svojom 17. článku („*zavrhneme niektoré židovské náuky, ktoré sa aj v súčasnosti vynorili, podľa ktorých skutočne svätí a pobožní ešte pred vzkriesením mŕtvych založia svetskú ríšu a všetci bezbožní budú zničení.*“)

Ktorý názor je teda správny? Čoho sa držať?

Treba sa nám vrátiť k tomu, o čom bola reč na začiatku: k charakteru a cieľu knihy Zjavenia.

Kniha Zjavenia Jána nechce podať systém informácií o akomsi „technickom priebehu“ udalostí konca vekov - O tom, čo sa

stane po 1), po 2), po 3)... **Bola napísaná v dobe prenasledovania cirkvi, aby potešila trpiacich kresťanov. - Aby zvestovala Božiu všemohúcnosť, ktorá sa každého dňa môže postaviť zlu do cesty.** Teda nebola napísaná, aby umožnila zvedavcom viac vedieť, ale **aby pomohla kresťanom v súžení viac veriť.**

Oba zo spomenutých **názorov - duchovného aj doslovného chápania tisícročného kráľovstva - majú svoje háčiky, úskalia. Ani jedného sa nemožno vážne držať.** Skôr platí, že **ak berieme Božie slovo vážne, musíme brať vážne aj jeho mlčanie. Tiež fakt, že o niektorých veciach hovorí iba v obrazoch.**

Čo je v Zjavení obrazom a čo priamym popisom skutočnosti, o tom nerozhodneme my, ale Pán Boh. To posledné rozlíšenie nie je v našich, ale v Božích rukách. **Nechcime teda počítať, kalkulovať, pridávať k slovám Písma, či ich umelo domýšľať.**

Správa o tisícročnom kráľovstve hovorí, že Kristus je kráľ Na to sa smieme spoľahnúť! Kedy a ako príde, či prichádza - to zostane nezodpovedanou otázkou. **Keď všetko nevieme, to nie je náhoda, ale Božia ochrana, aby sme sa nestali vlastníkami Božieho slova, ale zostali jeho**

poslucháčmi. Sme však volaní k stálej pripravenosti na príchod Božieho kráľovstva. Sme uistení, že **napriek všetkému zlu vo svete, náš svet nie je vyhradený pre satana a že Pán Boh, v ktorého veríme, nie je bezmocný.**

Hoci naša viera nepozná dátumy a nijaké presné údaje o tom, čo príde, v hlase Svätého písma nám znie trvalé uistenie, že **Pán Boh vládne nad týmto svetom a aj keď Boha nevidíme, On stojí po boku svojich verných.** Amen.

*S použitím: Jan Heller: Tisícileté kráľovství (in: Evangelický týdeník - Kostnické jiskry č. 26 - 30/1987): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár***